

[Elgaard.]

nok være, hvis man skal have en fornuftig begrundelse for den fremtidige huslejelovgivning —, må man vende sig stærkt imod den, jeg tør vel uden at blive stændset af formanden sige snedighed hos ministeren, som ligger i hans imødekommen af en trang til kodificering af huslejelovgivningen. Denne trang spiller lovforslaget fiffigt på, idet man kodificerer på en sådan måde, at midlertidige og permanente bestemmelser er sammenblandede, og end ikke i motiverne omtales ophævelsen af opsigelsesfristerne. Er det helt ud korrekt handlet af den højtærede minister?

Forholdet er i virkeligheden med få ord følgende: for det første, at 1937-loven ligger som den permanente huslejelov, for det andet, at påfølgende midlertidige prislove har suspenderet fristerne med 1 og 3 års perioderne, men for det tredje, at disse frister er opretholdt for de sidste 10 års byggeri, hvorimod for det fjerde det nye lovforslag stryger fristerne både for gammelt og nyt byggeri. Der er tillige den mærkelighed, at hvis lovforslaget vedtages, bortfalder den permanente lov af 1937, medens den her foreslåede lov skal udløbe med udgangen af marts måned 1951. Dette ser jo meget tiltalende ud, men tro ikke, at så falder loven bort, nej, det vil udvikle sig ganske anderledes. Resultatet vil blive, at man så forlænger det ene med det andet, når det hele er sammenkædet. Boligministeren afslører noget af dette derved, at vel udløber loven med udgangen af marts 1951, men de i lovforslaget foreslåede oprettede huslejenævn og huslejeråd udnævnes for 5 år. Jeg kunne tænke mig, at det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard kunne være interesseret i, at det, jeg måske kan kalde hans kongstanke: 1 og 3 års fristerne, blev opretholdt, og at der skal være en lovmæssig son- dring mellem permanente og midlertidige lovbestemmelser. Tilsyneladende er det en formel fordel, at de forskellige love er sammenarbejdet til eet lovforslag, men bag denne tilsyneladende fordelagtighed skjuler sig, at formålet hermed er en stærk centraliseret socialisering. Det vil være betænkeligt at gøre bestemmelser, som er midlertidige, til permanente derved, at man sammenkæder de midlertidige bestemmelser og den permanente lov af 1937. Samtidig med at man strammer en række af de midlertidige restriktioner, opnår man at gøre også dem permanente, således at socialiseringen bliver hårdhændet og fuldstændig.

Det er, som jeg allerede har nævnt en gang, i skarp modstrid med løfterne om at

ophæve så hurtigt som muligt krigsfødte restriktioner. Her har man i stort mål søgt at gøre midlertidige bestemmelser permanente og føje en række nye restriktioner til, kort sagt, lovforslagets tendens er den, at al udlejning og alle vilkår vedrørende udlejning af boliger skal kontrolleres skarpere end før. Dernæst skal forretningslokaler o. s. v. også ind under en skarpere kontrol, skønt embedsmændenes udvalg i bogen om den fremtidige huslejepolitik, pag. 43, gør gældende, at der ingen offentlig interesse er imod, at lejen herfor hæves. For det tredje virker forslaget, som jeg allerede har sagt, fuldkommen kvælende på privatbyggeriet bl. a. ved, at der skal forelægges spørgsmål om lejens størrelse for et nævn både før og efter byggeriet. Jeg tror, det vil bevirke — og dette foreligger vist allerede som kendsgerninger —, at adskillige projekter nu stilles i bero. Det kan ikke være til gavn for bolignødens afskaffelse. Derfor bør man under behandlingen af dette lovforslag opdele emnet i to forslag, for det første de gamle permanente huslejelovbestemmelser af 1937 med eventuelle tilføjelser eller ændringer ud fra den nuværende tilstand, og for det andet et forslag til en midlertidig lov, der forlænges fra år til år, så længe det er nødvendigt, og hvorigenem man betoner afviklingstempoet, efterhånden som forholdene tillader en sådan.

At det er en fuldstændig socialisering, man har haft for øje ved udarbejdelsen af lovforslaget, synes jeg, at jeg allerede på forskellig måde har dokumenteret. Det blev imidlertid slået fast, at de bestemmelser, jeg i forbindelse med 1937-loven har omtalt, har været gældende indtil dato og faktisk gælder endnu, men det ejendommelige er, at § 55 i den almindelige boliglov af 6. september 1947 er afløst af en ny paragraf, hvorefter opsigelser i almindelighed er suspenderet. Derimod gælder opsigelsesfristen ifølge lovbekendtgørelse nr. 347 af samme dato med hensyn til byggeri, der ikke er 10 år gammelt. Ifølge den gælder i virkeligheden stadig både prøveåret og opsigelsesfristen på 3 år, og her bør man lægge mærke til, at disse adgange ikke benyttes meget, fordi ejerne som bekendt har vist sig at være mere humane, end man tror. Nu kommer man imidlertid og stiller i virkeligheden forslag om ganske at stryge både prøveår og 3 års perioderne. Jeg vil antage, at det vil være muligt at vinde ørenlyd for at tage anderledes på dette forhold.

Der må også gøres opmærksom på overfor den højtærede minister, at der på en